

Sprava o výsledku kontroly

V súlade s plánom kontrolnej činnosti na I. polrok 2022 a s ustanovením § 18f ods. 1 písm. d) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov vykonala Ing. Jana Dirgová, MSc., hlavná kontrolórka obce Biely Kostol:

Kontrolu financovania odpadového hospodárstva v obci Biely Kostol v roku 2021

Kontrolný orgán: Ing. Jana Dirgová, MSc., hlavná kontrolórka obce Biely Kostol

Kontrolovaný subjekt: Obecný úrad Biely Kostol

Kontrolované obdobie: rok 2021

Predmet kontroly: Preverenie, či sa príjmy z výberu z poplatku za KO od FO a PO použili výlučne len na výdavky spojené s odpadovým hospodárstvom

Dátum začatia kontroly: 09.03.2022

Dátum ukončenia kontroly: 31.05.2022

Legislatívny rámer:

Všeobecne záväzné právne predpisy:

1. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
2. Zákon č.357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
3. Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
4. Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
5. Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v z.n.p.,
6. Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
7. Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

Interné predpisy:

1. VZN č. 5/2021 o miestnom poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad na území obce Biely Kostol,
2. VZN č. 2/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a stavebnými odpadmi na území obce Biely Kostol.

Predložené dokumenty:

- Vnútorne predpisy týkajúce sa odpadového hospodárstva
- Došlé faktúry za rok 2021
- Prehľad príjmov a výdavkov súvisiacich s odpadovým hospodárstvom (Program odpadové hospodárstvo)

Výsledok kontroly – opis zistených nedostatkov:

Všeobecné ustanovenia týkajúce sa odpadového hospodárstva obce

Obec pri výkone samosprávy v zmysle § 4 ods. 3 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, 5c) udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žúmp a miestnu verejnú dopravu. Postupuje pri tom okrem iných predpisov podľa zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dôležitým princípom pri nakladaní s odpadom by mala byť činnosť spočívajúca v prevencii vzniku odpadu, motivácii k zníženiu produkcie odpadu a k zvýšeniu triedenia odpadu resp. kompostovaniu odpadu. Cieľom by malo byť každoročné zvyšovanie podielu triedeného odpadu na celkovom odpade.

Informácie ohľadne odpadového hospodárstva v obci Biely Kostol

Obec Biely Kostol nakladanie s odpadmi na území obce zabezpečuje prostredníctvom externých spoločností na základe zmluvných vzťahov. Ide o nasledovné spoločnosti:

- KOSIT WEST s.r.o. - zber, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie komunálnych odpadov, od 1.4.2021
- FCC Trnava s.r.o. - zber, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie komunálnych odpadov, do 31.3.2021
- Peter Mališ HRK – odvoz a likvidácia bioodpadu
- Fidelity Trade, s.r.o. - Odber biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu,
- EKOCHARITA Slovensko Slovensku – zber použitých textílií, odevov a obuvi,
- FEREX, s.r.o. – smetné nádoby

Smetné nádoby obec nakupuje cez spoločnosť FEREX s.r.o. alebo cez KOSIT WEST s.r.o.

Obec má zriadený zberný dvor pre fyzické osoby (nepodnikateľov), kde môžu odovzdávať drobný stavebný odpad, objemný odpad (demontovaný a rozobratý drevený a čalúnený nábytok, koberce a iný veľkorozmerný odpad), biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad (napr. tráva, lístie, haluzoviny a konáre), jedlé oleje a tuky z domácností, chladničky a elektrozariadenia. Odvoz zo zberného dvora sa organizuje podľa potreby.

Obec Biely Kostol počas roka 2021 zmenilo zvozovú spoločnosť, v predošliých rokoch to robila spoločnosť FCC Trnava s.r.o., ale od apríla 2021 to uskutočňuje spoločnosť KOSIT WEST s.r.o.. Na jednu jednotku (tonu) komunálneho odpadu si firma FCC účtovala 36,9 eur bez DPH na tonu a firma KOSIT 29,5 eur bez DPH na tonu KO (podľa dodatku č. 1 podpísaného 22.6.2022 sa cena zvyšuje na 32,45 eur bez DPH na tonu KO – t.j. navýšenie o 10%). Od apríla 2021 sa monitoruje stav tvorby KO v jednotlivých domácnostiach, dochádza k váženiu smetných nádob domácností. Tomu predchádzala indentifikácia nádob (tzv. čipovane smetných nádob). Analýzou bolo zistené, že tvorba KO na osobu v domácnostiach je veľmi rozdielna – jedna 4-členná domácnosť za rok vyprodukuje okolo 100 kg KO a iná 4-členná domácnosť vyprodukuje 700 kg KO, pričom obe domácnosti do konca roka 2021 platili za KO rovnaký poplatok. Od 1.1.2022 sa poplatková štruktúra zmenila (zmena výpočtu), a domácnosti platia podľa toho, aké množstvo odpadu vyprodukovali v predošlom roku a nie poplatok na osobu.

Posúdenie správnosti aktuálneho vzorca pre výpočet poplatku za KO:

Obec Biely Kostol pri výpočte poplatku za komunálny odpad vychádza zo zákona č. 582/2004 z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku, kde v §79 ods. 1 je stanovené, že pri množstevnom zbere je výpočet daný **súčinom frekvencie odvozu, sadzby a objemu zbernej nádoby, ktorú poplatník užíva. Sadzba, v súlade s §78 ods. 1 pre množstevný zber, môže byť v rozpätí 0,0066 – 0,1659 eur za jeden kg.**

Obec vo VZN 05/2021 stanovilo vzorec nasledovne:

Poplatok v EUR = frekvencia odvozu (t.j. 26) * (0,012 eur/kg * ročné množstvo v kg) * objem zbernej nádoby (pre 120l nádobu obec stanovila koeficient 1)

Takto zostavený vzorec je podľa názoru hlavnej kontrolórky v súlade so zákonom.

Posúdenie podpory domácností v separácii odpadu:

Obec podporuje domácností vo zvyšovaní separácie odpadu. V obci je umožnené separovať: papier, plasty, sklo, biologicky rozložiteľný kuchynský odpad, elektro odpad, jedle tuky a oleje, textil a obuv a tiež je k dispozícií zberný dvor napr. pre záhradný odpad, drobný stavebný odpad či objemový odpad z domácností.

Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu za posledné roky má rastúci trend, čo pre obec znamená nižšiu sadzbu za uloženie zmesového KO na tonu na ďalší rok. Táto sadzba je stanovená Nariadením vlády č. 330/2018 Z.z.:

rok	úroveň vytriedenia KO	sadzba poplatku za uloženie zmesového KO za tonu na ďalší rok
2021	45.99%	€ 18.00
2020	22.62%	€ 22.00
2019	14.01%	€ 12.00

Vďaka vyššej úrovni triedenia KO bude obec platiť nižší poplatok za uloženie zmesového KO za tonu na rok 2022. K vyššej miere triedenia došlo aj vďaka zavedeniu váženia smetných nádob pri odvoze KO. Ak by obyvatelia triedili KO v rovnakej miere ako v roku 2020, t.j. okolo 22-23%, tak by obec platila za uloženie zmesového KO za tonu

v roku 2022 nie 18 eur, ale 27 eur na tonu (viď tabuľka so sadzbami poplatkov za uloženie zmesového KO na tonu stanovená Nariadením č. 330/2018 Z.z.), čo by sa prejavilo na vyšších nákladoch za odvoz odpadu.

Tabuľka – Sadzby poplatkov za uloženie zmesového KO na tonu stanovená Nariadením č. 330/2018 Z.z.:

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu x [%]	Sadzba za príslušný rok v eurách . t ⁻¹		
		2019	2020	2021 a nasledujúce roky
1	x ≤ 10	17	26	33
2	10 < x ≤ 20	12	24	30
3	20 < x ≤ 30	10	22	27
4	30 < x ≤ 40	8	13	22
5	40 < x ≤ 50	7	12	18
6	50 < x ≤ 60	7	11	15
7	x > 60	7	8	11

Je v záujem občanov ako aj obce, aby miera separácie (triedenia) KO sa zvyšovala, pretože len tak je možné udržať rastúce výdavky na likvidáciu a odvoz odpadu na prijateľnej (nižšej) úrovni. V tomto trende je potrebné pokračovať.

Prehľad príjmov a výdavkov za odpadové hospodárstvo v obci Biely Kostol v roku 2021:

Počas roka 2021 bol ešte stanovený poplatok na osobu v súlade s VZN obce č. 5/2020 o miestnych a daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Biely Kostol na kalendárny rok 2021 a ďalšie zdaňovacie obdobia. Príjmy z týchto poplatkov v roku 2021 boli vo výške 105 329,37 eur. Príjmy boli v dostatočnej výške, pokryli celkové výdavky obce na odpadové hospodárstvo v roku 2021.

Príjmy		Výdavky	faktúry r. 2021	Faktúry 2021 uhradené v 2021	Faktúry 2020 uhradené v 2021	Výdavky spolu 2021
Poplatok za KO a drobné stavebné odpady	99,201.57 €	ODVOZ ODPADU	72,428.67 €	66,273.04 €	6,930.63 €	73,203.67 €
Poplatky a platby za odpadové nádoby	6,127.80 €	Odvoz KO (firma KOSIT WEST s.r.o.)	40,850.97 €	37,120.65 €	- €	37,120.65 €
		Odvoz KO (firma FCC Trnava s.r.o.)	15,779.44 €	15,779.44 €	6,630.63 €	22,410.07 €
		Nákup 10l košov na kuch. odpad (MEVA-SK)	1,548.00 €	1,548.00 €	- €	1,548.00 €
		bioodpad (firma: Peter Malíš - HRK)	6,593.76 €	4,993.45 €	- €	4,993.45 €
		Zber textíliu (firma: EKOCHARITA Slovensko Slovensko)	384.00 €	384.00 €	- €	384.00 €
		kuchynský odpad (firma: Fidelity Trade s.r.o.)	7,272.50 €	6,447.50 €	300.00 €	6,747.50 €
						- €
						- €
		SMETNÉ NÁDOBY		9,598.92 €	- €	9,598.92 €
		Smetné nádoby (firma KOSIT WEST s.r.o.)	4,801.56 €	4,801.56 €		4,801.56 €
		Čipy (firma KOSIT WEST s.r.o.)	1,764.96 €	1,764.96 €		1,764.96 €
		Smetné nádoby (firma FEREX s.r.o.)	2,992.80 €	2,992.80 €		2,992.80 €
		nadstavec na čipy (firma: WAMA environmental sol)	39.60 €	39.6		39.60 €
SPOLU	105,329.37 €	SPOLU	72,428.67 €	75,871.96 €	6,930.63 €	82,802.59 €
Rozdiel	22,526.78 €					

Prehľad príjmov a výdavkov za odpadové hospodárstvo v obci Biely Kostol za roky 2019-2021:

rok	Príjmy	Výdavky	Zisk/Strata
2021	105,329.37 €	82,802.59 €	22,526.78 €
2020	81,567.80 €	75,569.61 €	5,998.19 €
2019	61,191.87 €	59,087.59 €	2,104.28 €

Počas posledných 3 rokov sú celkové výdavky obce na odpadové hospodárstvo vykryté z príjmov z poplatku za KO, čo znamená, že poplatok za KO je dobre nastavený. Obec nepotrebuje nič doplácať.

Na druhej strane, obci vznikol prebytok z výberu poplatku za komunálny odpad v roku 2021, t.j. príjmy za KO prevyšujú výdavky, v roku 2021 dokonca až o 22,526.78 eur. Obec je viazaná v zmysle §81 ods. 12 zákona č. 79/2015 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov výnos miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady **použiť výlučne na zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov.**

Z uvedeného dôvodu obec vylúčila túto čiastku zo svojho hospodárskeho výsledku a v roku 2022 ho môže použiť výhradne na stanovený účel v zmysle § 81 ods. 12 zákona č. 79/2015 Z. z. – t.j. len na výdavky spojené s odpadovým hospodárstvom. **Obec vedie analytickú evidenciu, aby mala prehľad o použití týchto peňažných prostriedkov.**

Postup obce je v súlade so zákonom. Obec vedie analytickú evidenciu o príjmoch a výdavkoch spojených s odpadovým hospodárstvom obce, a príjmy z poplatku za KO sú použité výhradne na výdavky odpadového hospodárstva.

Kontrola VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi

Obec disponuje VZN č. 2/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce Biely Kostol, ktoré je účinné od 08.07.2016.

Toto VZN je už staršie a nereflektuje aktuálnu situáciu s odpadmi v obci. **VZN o nakladaní s KO je potrebné zaktualizovať na súčasné pomery v obci.**

Odporúčaný termín nápravy do 30.9.2022.

Záver:

Obec pri výbere poplatku za komunálny odpad postupuje v súlade so zákonom č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku. Výnos z tohto poplatku je výlučne použitý na náklady spojené so **zberom, prepravou, zhodnocovaním a zneškodňovaním komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov v obci.**

Kontrolou bolo však zistené, že **VZN č. 2/2016 nereflektuje zmeny**, ktoré obec v súlade s odpadovým hospodárstvom aktuálne uskutočňuje a preto je nevyhnutná aktualizácia tohto všeobecne záväzného nariadenia obce. Odporúčaný termín nápravy: do 30.09.2022

V zmysle §21 ods. 1 písm. b) zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite **starostka obce mala oprávnenie podať hlavnej kontrolórke v lehote do 20.júna 2022 písomné námietky** k zisteným nedostatkom, navrhnutým odporúčaniam a k lehote na predloženie písomného zoznamu splnených opatrení prijatých na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku. **Starostka obce nemala žiadne výhrady k zisteným nedostatkom a ani k stanovenému termínu nápravy. Zo strany starostky obce Biely Kostol bola sľúbená náprava – vydanie nového VZN o odpadoch.**

V zmysle § 21 ods. 3 písm. d) zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite starosta je **povinný prijať opatrenia na nápravu zistených nedostatkov** a na odstránenie príčin ich vzniku a to **v lehote do 30.09.2022.**

V zmysle § 21 ods. 3 písm. e) zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole audite **písomný zoznam splnených opatrení** prijatých na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku starosta **predloží hlavnej kontrolórke v lehote do 30.09.2020.**

So správou o výsledku kontroly bola oboznámená a Správu o výsledku kontroly prevzala:

doc. Ing. Iveta Paulová, PhD.,MBA
starostka obce Biely Kostol

Datum:

Podpis:

Správu o výsledku kontroly vypracovala dňa 20.6.2022

Ing. Jana Dirgová, MSc. – hlavná kontrolórka

Podpis: